

अतितात्काळ

महाराष्ट्र शासन

दूरध्वनी क्र. ०२२- २२७९३९२४
 फॅक्स क्र. ०२२- २८२८२८१२
 Email: ramesh.sarfare74@nic.in

क्रमांक No. : एबावि-२०१७/प्र.क्र.६२/का.६

महिला व बाल विकास विभाग

नविन प्रशासन भवन, ३ रा मजला, मंत्रालय, मादाम
 कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
 मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक:- १ मार्च, २०१७

प्रति,

आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे
 आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई
 सर्व विभागीय आयुक्त (महसूल)
 सर्व जिल्हाधिकारी
 सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा
 सर्व विभागीय उप आयुक्त (महिला व बाल विकास)
 सर्व महिला व बाल विकास अधिकारी (जिल्हापरिषदा)

विषय :- दिनांक ८ मार्च २०१७ रोजी जागतिक महिला दिन कार्यक्रमाच्या
 आयोजनाबाबत.

संदर्भ :- (१) महिला व बाल विकास विभाग, शा.नि.क्र.मबाआ२०१२/प्र.क्र.२६/का.७,
 दिनांक ४ मार्च २०१३ व दिनांक ६ मार्च २०१३

महिला व बाल विकास विभागाच्या वतीने दिनांक ८ मार्च २०१७ रोजी जागतिक महिला दिनाचा कार्यक्रम यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठाण, मुंबई येथे राज्यस्तरावर आयोजित करण्यात येणार आहे.

८ मार्च या दिवशी जागतिक महिला दिनाचा कार्यक्रम जिल्हास्तरावर कशाप्रकारे आयोजित करण्यात यावा याबाबतच्या सूचना विभागाच्या संदर्भाधिन दिनांक ४ मार्च २०१३ व दिनांक ६ मार्च २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आलेल्या आहेत. त्याप्रमाणे जागतिक महिला दिनाचा कार्यक्रमाचे आयोजन आपणाकडून करण्यात यावे, हि विनंती

(विनिता कवळ सिंगल)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग

प्रत,

मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री (महिला व बाल विकास) यांचे खाजगी सचिव

८ मार्च “जागतिक महिला दिन” म्हणून
साजरा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्र. मबा.आ-२०१२/प्र.क्र. २६ /का.७
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
नवीन प्रशासन भवन, ३रा मजला,
मंत्रालय, मुंबई – ४०० ०३२
दिनांक : ४ मार्च, २०१३.

प्रस्तावना:-

महिलांचे मनोधैर्य व स्त्रीत्वाच्या सन्मानार्थ संपूर्ण जगभरात ८ मार्च हा दिवस जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा केला जातो. महिला दिन साजरा करण्याचा उद्देश महिलांप्रती, जिव्हाळा, आदर व्यक्त करण्याबरोबरच महिलांनी सामाजिक, आर्थिक व राजकीय क्षेत्रात केलेल्या उल्लेखनिय कामगिरीची दाद देणे हा आहे.

स्त्री हा समाजाचा आधार स्तंभ आहे. त्या आधार स्तंभाचे संरक्षण व जपणूक करण्याची जबाबदारी ही समाजाची आहे. निरोगी व सुसंस्कृत समाज निर्माण करण्यामध्ये महिलांचे योगदान प्रामुख्याने असते. त्यामुळे समाजामार्फत महिलांचा सन्मान करणे आवश्यक आहे. तसेच या निमित्ताने महिला दिन साजरा करून समाज प्रबोधन घडविणे अभिप्रेत आहे.

शासन निर्णय :-

शासकीय/निमशासकीय, मंडळे, महामंडळे, संस्था, प्राधिकरण व त्यांच्या अखत्यारितील असलेल्या सर्व संस्था व इतर कार्यालय (उदा. शाळा, विद्यालय, महाविद्यालय, आरोग्य संस्था, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, ग्रामसभा इ.) मध्ये दि. ८ मार्च रोजी दरवर्षी महिला दिन साजरा करण्यात यावा. सदर महिला दिनास महिलांविषयी तळमळीने काम करणा-या व्यक्तिंना निर्भंत्रित करण्यात यावे. सदर महिला दिन कार्यक्रमाच्या सुरुवातीस खालीलप्रमाणे शपथ घेण्यात यावी :-

“ मी घरात, कार्यालयात, समाजात आपल्या आजूबाजूच्या परिसरात मुलां-मुलींमध्ये कोणत्याहीप्रकारचा भेदभाव करणार नाही, मुली व महिलांवर कोणत्याहीप्रकारचा शारीरिक व मानसिक अत्याचार होत असल्यास त्याचा विरोध करीन. मुली व महिलांच्या प्रतिष्ठेस हानी पोहचेल असे कोणतेही कृत्य करणार नाही. त्यांच्या हवकांचा व प्रतिष्ठेचा आदर ठेवीन.”

या कार्यक्रमात मुली व महिलांच्या विविध प्रश्नांच्या अनुषंगाने उदा. लिंगभेद संवेदनशिलता (Gender Sensitization), कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण, मुलींची छेडछाड व कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या लैगिक छळास प्रतिबंध, मुलींचे घटते प्रमाणे, हुंडा प्रतिबंध कायद्यासंदर्भात अंमलबजावणी इ. बाबींवर प्रबोधन करण्यात यावे.

हा शासन निर्णय प्रत्येक प्रशासकीय विभाग प्रमुखाने त्यांच्या नियंत्रणाखाली सर्व कार्यालयांच्या निदर्शनास आणावा व त्यांच्या नियंत्रणाखालील प्रत्येक कार्यालयात महिला दिन साजरा करण्यात येईल, याची दक्षता घ्यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१३०२११३३००८२४३० असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

*Janata
जनता*
(जयन्त कुमार बांठिया)
मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्रांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.उपमुख्यमंत्रांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) विरोधी पक्षनेता कार्यालय, विधानसभा/परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ६) महिलांचे हक्क व कल्याण समिती, विधान भवन, मुंबई
- ७) मुख्य सचिवांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ८) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ९) सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- १०) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई
- ११) प्रबंधक, उच्च न्यायालय,(मुळ शाखा), मुंबई/खंडपीठ नागपूर/औरंगाबाद
- १२) प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई/औरंगाबाद/नागपूर
- १३) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
- १४) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने)
- १५) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १६) सर्व विभागीय आयुक्त
- १७) आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी
- १९) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई
- २०) सर्व महानगरपालिका आयुक्त
- २१) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपालिका/नगर परिषद
- २२) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- २३) सर्व शासकीय महामंडळे, कंपन्या, स्थानिक स्वराज्य संस्था,
- २४) सर्व शासन अनुदानीत मंडळे, संस्था
- २५) सर्व विभागीय उप आयुक्त महिला व बाल विकास.
- २६) सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- २७) सर्व मंत्रालयीन विभाग (आस्थापना)
- २८) महिला व बाल विकास विभागातील सर्व कार्यासने.
- २९) निवड नस्ती, मक्क

**जागतिक महिला दिन ८ मार्च
कार्यक्रमाची रुपरेखा**

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्र.मबाआ-२०१२/प्र.क्र. २६/का-७

नवीन प्रशासन भवन, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक: ६ मार्च, २०१३.

वाचा : शासन निर्णय क्र. मबाआ-२०१२/प्र.क्र. २६/का-७, दि.४.३.२०१३.

महिलांप्रती जिक्हाळा व आदर व्यक्त करून त्यांचा सन्मान करून समाज प्रबोधन घडविण्याच्याएव्हिने ८ मार्च हा दिवस जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा करण्याचा दि. ८.३.२०१३ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. ८ मार्च हा महिला दिन राज्यस्तरावर, विभागीय स्तरावर, जिल्हास्तरावर, तालुका स्तरावर व ग्राम स्तरावर प्रतिष्ठांची आयोजित करण्यात यावा. सदर महिला दिनाच्या कार्यक्रमाची या वर्षापासून निश्चितरित्या सुरुवात करण्यात यावी. उक्त कार्यक्रमाची रुपरेखा व आराखडा खालीलप्रमाणे राहील.

राज्यस्तर, विभागीयस्तर, जिल्हास्तर, तालुकास्तर व ग्रामस्तरावर महिला दिनाचे औचित्य साधून विविध कार्यक्रम आखावेत. सदर कार्यक्रम मा. विधानसभा / विधान परिषद सदस्य किंवा स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या उपस्थितीत आयोजित करण्यात यावेत. राज्यस्तरावर सदर कार्यक्रमाचे आयोजन महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, बांद्रे (पूर्व), मुंबई यांनी करावे. विभागीय स्तरावर विभागीय आयुक्त (महसूल), जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी, तालुकास्तरावर तहसिलदार व गाव पातळीवर ग्राम सेवक यांनी अशा कार्यक्रमाचे आयोजन करावे.

कार्यक्रमाचे स्वरूप

व्याख्याने:-

महिला दिन साजरा करण्याचा उद्देश महिलांप्रती जिक्हाळा, आदर घ्यक्त करण्याबरोबरच महिलांनी सामाजिक, आर्थिक व राजकीय क्षेत्रात केलेल्या उल्लेखनीय कामगिरीची दाद देणे हा आहे. तसेच हा इष्टीकोन घेऊन महिला दिन साजरा करताना मुलींचा घटता जन्मदर, लिंगभेद, महिलांचा संपत्तीमधील अधिकार, कामाच्या ठिकाणी महिलांचा होणारा लैंगिक छळ, मुलींची छेडळाढ, कोटुविक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण, हुंडा प्रतिबंध अधिनियम याचाबदतच्या माहितीचा समावेश व्याख्यानात असावा.

**योजनांची
माहिती देणे**

महिलांच्या विकासासंबंधी शासनामार्फत राबविण्यात येणारे उपक्रम, योजना यांमध्ये महिलांचा सहभाग वाढावा याकरिता संबंधित योजनांची माहिती देणे.

**पुरस्कार देवून महिलांनी विविध क्षेत्रात केलेल्या उल्लेखनीय कामाची दखल घेऊन त्यांचा सत्कार/गोरव करणे.
गोरविणे**

महिला दिनाचे औचित्य साधून खालीलप्रमाणे कार्यक्रमाचे आयोजन करावे.

अ) विभागीय स्तरावर विभागीय आयुक्त, जिल्हा स्तरावर जिल्हाधिकारी, तालुका स्तरावर तहसिलदार यांनी आयोजित करावाच्ये कार्यक्रम.

१) प्राथमिक आरोग्य तपासणी, शिवीर आयोजित करणे :-उदा. रक्ताची प्राथमिक तपासणी, संपूर्ण शारीरिक तपासणी, महिलांना वैयक्तिक आरोग्याचे महत्व पटून देणे.

२) कर्करोग निवान शिवीर आयोजित करणे.

३) महिला मेळावा आयोजन करणे.

४) पोस्टस, बॅनर्स लावणे:- महिलांच्या विकासाच्या योजना, उपक्रम यामध्ये महिलांनी जास्तीत जास्त सहभागी व्हावे म्हणून जनजागृती करण्याच्या हेतूने पोस्टस, बॅनर्स व प्रसार माध्यमातून प्रचार व प्रसार करावा. यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी माहिती व जनसंपर्क अधिकारी यांच्या व्यापक मोहिम राबवावी.

५) पथनाट्यः- स्वयंसेवी संस्था, कलापथक यांचेमार्फत पथनाट्याचे कार्यक्रम आयोजित करून गर्भजलचिकित्सा, कौटुंबिक हिंसाचार, हुंडाप्रतिबंध या विषयाबाबत पथनाट्याचे कार्यक्रम आयोजित करावेत.

ब) महाविद्यालयीन मुला-मुलीमध्ये योग्य वयात लिंगभेद जाणीव निर्माण होण्याच्या हष्टीने छायांचानाचे आयोजन करावे. यामध्ये मुला-मुलींनी जास्तीत जास्त सहभागी होण्यासाठी विविध विषयांवरील निबंध स्पर्धा, क्रीडा स्पर्धा, वाद-विवाद स्पर्धा यांचे आयोजन करून त्यांना पारितोषिके साधीत. त्यामध्ये मुलींचे घटते प्रमाण, कौटुंबिक हिंसाचार, मुलींची महिलांची छेडळाड, लिंग घेदभाव या विषयांचा समावेश करावा.

महिला दिन साजरा करण्यासाठी खासीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात यावी.

१)	राज्यस्तर	प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे	- अध्यक्ष
२)	विभागीयस्तर-	सदस्य सचिव, राज्य महिला आयोग विभागीय आयुक्त (महसूल)	- सदस्य
३)	जिल्हास्तर-	विभागीय उप आयुक्त (महसूल) जिल्हाधिकारी	- सदस्य सचिव
४)	तालुकास्तर-	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी तहसिलदार	- अध्यक्ष
५)	ग्राम स्तर -	गट विकास अधिकारी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (तालुका) ग्राम सेवक	- सदस्य
		मुख्य सेविका अंगणवाडी सेविका	- सदस्य सचिव

समितीमधील सदस्य सचिवांनी सदस्यांच्या मदतीने कार्यक्रमाचे आयोजन करावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१३०३०६१३४७४८४४३० असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(श. श. पवे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई

मा. मुख्यमंत्रांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. उपमुख्यमंत्रांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई

सर्व मंत्री/राज्यपंती यांचे खालगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

विरोधी पक्षनेता कार्यालय, विधानसभा/परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

महिलांचे हक्क व कल्याण समिती, विधान भवन, मुंबई

मुख्य सचिवांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई

शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई

सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई

प्रबंधक, उच्च न्यायालय, (मूळ शाखा), मुंबई/खंडपोट नागपूर/ओरंगाबाद

प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारण, मुंबई/ओरंगाबाद/ नागपूर

प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने)
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
सर्व विभागीय आयुक्त
आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व जिल्हाधिकारी
सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, बांद्रे (पूर्व), मुंबई
सर्व महानगरपालिका आयुक्त
सर्व मुख्याधिकारी, नगरपालिका/ नगर परिषद
सर्व जिल्हा परिचदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
सर्व शासकीय महामंडळे, केपन्या, स्थानिक स्वराज्य संस्था,
सर्व शासन अनुदानीत मंडळे, संस्था
सर्व विभागीय उपआयुक्त, महिला व बालविकास
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व मंत्रालयीन विभाग (आस्थापना)
सर्व कार्यालये महिला व बाल विकास विभाग
निवड नस्ती, कार्या-७